

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 182/09-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť H. B., P., M. B., P., JUDr. M. U., P., MUDr. A. U., P., a S., P., všetkých zastúpených advokátom JUDr. K. P., P., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských opráv a slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 16 C 5/2006 z 24. apríla 2006, uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 239/06 z 31. januára 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 136/2007 z 25. októbra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. B., M. B., JUDr. M. U., MUDr. A. U. a S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2009 doručená a 14. apríla 2009 doplnená sťažnosť H. B., M. B., JUDr. M. U., MUDr. A. U. a S. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva „na spravodlivý proces a právo na ochranu ich základných ľudských práv zaručených... v článku 46 ods. 1“ Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských opráv a slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 16 C 5/2006 z 24. apríla 2006, uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 239/06 z 31. januára 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 136/2007 z 25. októbra 2007.

1. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že „žalobou z... 21. 12. 2005 žiadali od žalovaných Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR... Ministerstvo vnútra SR... Ministerstvo financií SR... Ministerstvo hospodárstva SR... zaplatiť H. B. sumu 50 000.- Sk, M. B. sumu 300 000.- Sk, M. U. sumu 680 000.- Sk, S. sumu 25 000 - Sk, A. U. sumu 90 000.- Sk, ktoré sumy vložili na základe zmlúv o pôžičke nebankovým subjektom B. s. r. o. K., D. a. s. B., A. s. r. o. K., B. B. s tým, že tieto subjekty im investované peňažné prostriedky aj s výnosmi vrátia tak, ako to vo svojich ponukách, výzvach v tlači, rozhlase, elektronických komunikačných systémoch, brožúrach, obežníkoch a iných písomnostiach na uzavretie zmlúv sľubovali naviac vyššie úroky ako ponúkali banky, týmto konaním sa nesporne nebankové subjekty (dlžník) dopustili podvodného konania o čom Slovenská republika v zastúpení žalovaných ministerstiev vedela... Slovenská republika i keď bola povinná zakročiť, nesprávnym úradným postupom a svojou nečinnosťou spôsobila sťažovateľom škodu, ktorá sa rovná hodnote investovanej sumy do nebankových subjektov.

Okresný súd Bratislava I v Bratislave uznesením zo dňa 24. 4. 2006 sp. zn. 16 C/5/2006 konanie zastavil ktoré rozhodnutie zdôvodnil iba tým, že žalobcovia v tomto konaní i napriek výzve súdu nezaplatili súdny poplatok v stanovenej lehote, a ani do vydania rozhodnutia o zastavení konania...

Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil...

Proti rozhodnutiu krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 25. 10. 2007 sp. zn. 4 Cdo 136/2007 odmietol s odôvodnením, že prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. lebo v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté vadami uvedenými § 237 O. s. p. a ani dovolacím súdom neboli zistené...“.

Podľa názoru sťažovateľov „Rozhodnutia okresného a krajského súdu sú postihnuté takými vadami, ktoré bránia sťažovateľom riadne pokračovať v súdnom konaní o náhradu škody a tým porušujú ich ústavné práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces tak, ako zaručuje čl. 46 ods. 1) a 3) ústavy, zároveň porušujú ich ľudské práva a základné slobody zabezpečené v čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Aj rozhodnutie najvyššieho súdu je v rozpore s ustanoveniami ústavy o zaručení možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., ktorým boli tiež porušené základne práva a slobody sťažovateľov lebo postupom súdu im bola odňatá možnosť konať pred ním pri uplatnení svojho práva na náhradu škody...“.

2. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„... právo sťažovateľov na spravodlivý proces zaručené Ústavou Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1 a 2) ako aj základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských opráv a slobôd napadnutými rozhodnutiami súdov porušené boli.

Zrušuje uznesenia Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 24. 4. 2006 sp. zn. 16 C/5/2006, Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 1. 2007 sp. zn. 9 Co 239/06 a Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 10. 2007 sp. zn. 4 Cdo 137/2007, zároveň Okresnému súdu Bratislava I. v Bratislave nariaďuje, aby vo veci sp. zn. 16 C/5/2006 znova konal a rozhodol.“

3. Keďže sťažovatelia nepredložili ústavnému súdu splnomocnenia na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom advokátom, boli písomne vyzvaní na odstránenie tohto nedostatku. Sťažovateľmi splnomocnený advokát podaním z 8. apríla 2009 (doručeným 14. apríla 2009) sťažnosť sťažovateľov z 5. marca 2009 takto doplnil:

„... K výzve ústavného súdu na odstránenie nedostatkov, uvedených v odôvodnení sp. zn. Rvp 398/08 uvádzam, že sťažnosťou proti porušovaniu základných práv a slobôd podľa č. 127 ústavy Slovenskej republiky sa moji mandanti domáhajú práva na spravodlivé konanie pred nezávislým súdom v zmysle platných zákonov Slovenskej republiky a Ústavy Slovenskej republiky.

Samotná sťažnosť, ako sa podrobne uvádza v jej odôvodnení, smeruje proti rozhodnutiam Okresného súdu, Krajského súdu v Bratislave a Najvyššieho súdu SR, ktoré znemožňujú základné právo sťažovateľov na spravodlivý proces a právo na ochranu ich základných ľudských práv zaručených ústavou SR v článku č. 46. ods. 1...“

4. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 136/2007 z 25. októbra 2007 nadobudlo právoplatnosť 12. decembra 2007.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

5. Ak sťažovateľ má, alebo v minulosti mal možnosť domáhať sa ochrany svojich označených práv, ktorých porušenie namieta, pred všeobecným súdom, tak to vylučuje právomoc ústavného súdu konať o jeho sťažnosti. Nedostatok právomoci ústavného súdu

vyplýva priamo z ústavy (čl. 127 ods. 1) a ústavný súd ho nemôže prekonať postupom podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý sa vzťahuje na neprípustnosť sťažnosti spočívajúcu v nevyužití iných ako súdnych prostriedkov ochrany označených sťažovateľových práv.

5.1 Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovatelia proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 16. C 5/2006 z 24. apríla 2006 podali riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľov uznesením okresného súdu sp. zn. 16 C 5/2006 z 24. apríla 2006.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, že v časti proti namietanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 16 C 5/2006 z 24. apríla 2006 nie je daná jeho právomoc, a preto sťažnosť v uvedenej časti odmietol z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

5.2 Sťažovatelia namietali tiež porušenie označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 239/06 z 31. januára 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18. apríla 2007. Týmto rozhodnutím krajský súd ako odvolací súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 136/2007 z 25. októbra 2007 odmietol.

Keďže sťažovatelia využili možnosť domáhať sa nápravy nimi tvrdeného protiprávneho postupu krajského súdu podaním dovolania, o ktorom konal a rozhodol najvyšší súd, nebolo (vzhľadom na už uvedené) v právomoci ústavného súdu posudzovať postup krajského súdu a zasahovať do jeho rozhodovacej právomoci.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. (Ďalším možným dôvodom odmietnutia tejto časti sťažnosti je jej podanie po lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.)

6. Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z obsahu sťažnosti, no najmä zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 136/2007 z 25. októbra 2007 bolo doručené sťažovateľom dávno pred podaním sťažnosti ústavnému súdu a nadobudlo právoplatnosť 12. decembra 2007.

Sťažnosť sťažovateľov bola doručená ústavnému súdu 12. marca 2009, teda v súvislosti s namietaným uznesením najvyššieho súdu po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty na jej podanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov v časti namietajúcej protiústavnosť označeného rozhodnutia najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

7. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009